

**PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS
OF CREATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE STUDENT MUSICIANS**

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ
МАЙБУТНІХ СТУДЕНТІВ-МУЗИКАНТІВ**

Рувка К. М.

*Accordion Lecturer
Lutsk Pedagogical College
of Volyn Regional Council,
Lutsk, Ukraine
Graduate Student at the Department
of Art Pedagogy and Piano Performance
named after Anatoly Avdievsky
Mykhailo Dragomanov Ukrainian
State University
Kyiv, Ukraine*

П'явка К. М.

*викладач акордеону
Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
м. Луцьк, Україна
аспірант кафедри педагогіки
мистецтва та фортепіанного
виконавства імені
Анатолія Авдієвського
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Pavlyuk N. M.

Voice Production Lecturer

Павлюк Н. М.

викладач постановки голосу

Рувка І. М.

*Accordion Lecturer
Lutsk Pedagogical College
of Volyn Regional Council
Lutsk, Ukraine*

П'явка І. М.

*викладач акордеону
Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
м. Луцьк, Україна*

В сучасних умовах розвитку освітнього простору одним із важливих завдань вищої освіти є активізація творчого потенціалу майбутніх вчителів, зокрема, музикантів, шляхом максимальної орієнтації на творчі починання та креативного підходу як одного із сучасних напрямків навчання, що забезпечать підвищення їхньої ефективності. Нині, в сучасній педагогіці розглядають найоптимальніший шлях реалізації нових освітніх завдань. Аналіз науково-методичної літератури дозволяє стверджувати, що базові компетентності здобувачів освіти формується під впливом певних зовнішніх і внутрішніх умов, усвідомленого чи неусвідомленого сприйняття інформації, залучення до певних видів діяльності. Складність процесу формування компетентності студентів зумовлює необхідність дотримуватися певних педагогічних умов. Відомі вчені (В. Андреева,

Ю. Бабанський, М. Конохов та ін.) з різних аспектів розглядають зміст поняття «педагогічні умови». У процесі теоретичного аналізу встановлено, що не існує єдиного тлумачення сутності поняття «умова». В енциклопедичному словнику умова розглядається як сукупність факторів, які впливають на щось, створюють середовище функціонування або протікання чого-небудь [4, с. 625]. Досить широко поняття «умова» використовується у дидактиці у процесі характеристики цілісного педагогічного процесу, окремих його сторін і складових частин. У психології «умову» розуміють як сукупність явищ зовнішнього та внутрішнього середовища, що, імовірно, впливають на розвиток конкретного психічного явища; до того ж це явище опосередковується активністю особистості, групи людей (за М. Коноховим), В. Каспіна умови розуміє як обставини, що стимулюють формування у студентів впевненості, подання студентам чітких умов, постанову перспектив перед колективом студентів і педагогів. Аналіз сучасних досліджень педагогів та психологів з проблеми професійно-педагогічної компетентності сучасного вчителя (В. Адольф, В. Антинової, Б. Бермуса, А. Маркової та ін.) і власний досвід дозволили виокремити такі психолого-педагогічні умови, що сприяють формуванню творчого розвитку майбутніх вчителів-музикантів: створення позитивної мотиваційної настанови на педагогічну діяльність у просторі креативно-професійного середовища вищого навчального закладу; професійно-педагогічна спрямованість оновленого змісту, форм і методів фахової підготовки майбутніх музикантів; створення науково-методичного забезпечення організації навчально-виховного процесу, що відображає динаміку реалізації власної освітньої траєкторії кожного студента.

Однією з важливих умов є, насамперед мотиви вибору професії. Вибір професії – досить складний і тривалий мотиваційний процес, оскільки правильний вибір професії багато в чому визначає задоволеність людини своїм життям. З іншого боку, вибір професії впливає не лише на власні інтереси та здібності особистості, але й на потреби суспільства, працевлаштування, матеріальні фактори, тобто потреби суспільства.

А. Гебос виокремив чинники, то сприяють формуванню в студентів позитивного мотиву до навчання, до майбутньої професійної діяльності: усвідомлення найближчих і кінцевих цілей навчання; усвідомлення теоретичної і практичної важливості знань, що вивчаються; емоційна форма викладання навчального матеріалу; професійна спрямованість навчальної діяльності; забезпечення студентів завданнями, які створюють проблемні ситуації в структурі навчальної діяльності; наявність допитливості та «пізнавального психологічного клімату» в студентській навчальній групі [4, с. 266].

Творчі стимули, творча діяльність може формуватися лише у творчому середовищі. Креативно-професійне середовище орієнтується на такі вихідні принципи, як: професіоналізм, інформаційна насиченість, демократизація й екологізація. Принцип професіоналізму вимагає досягнення майбутніми вчителями професійної компетентності, професійного становлення, майстерності та високих моральних якостей. Це досягається шляхом максимально цікавого різноманітного процесу навчання, яке повсякденно налаштовує студентів на педагогічну діяльність, необмеженість у творчій діяльності, залучення їх до цієї діяльності та інтерес до неї. Принципи інформаційної насиченості і демократизації виховання створюють, на думку Д. Чонилевського, таке середовище, яке дозволяє формувати креативність, розвивати її. За їхніми даними, навіть при мінімальному прояві творчих здібностей у такому середовищі проявляється позитивна динаміка креативності. Креативність, як самостійне психологічне утворення в інтелектуальній сфері індивіда, інтегрується в спектр його індивідуальних відмінностей і залежно від ступеня вираженості проектує відповідний творчий результат. У свою чергу креативно-професійне середовище впливає на методи і форми організації навчально-виховного процесу ЗВО та може розглядатись як одна з умов формування творчого розвитку майбутніх вчителів-музикантів.

Творчий потенціал характеризується й здатністю людини до саморозвитку, створення нового не тільки в навколишньому світі, а й у самому собі. Формування і ступінь реалізації цієї здатності визначаються рядом зовнішніх і внутрішніх чинників, оптимальністю їх поєднання і узгодженістю в життєдіяльності особистості. Проблема творчого потенціалу особистості складна та багатогранна. Над її розробкою у різних аспектах працювали філософи : Ф. Шеллінг, Л. Фейєрбах, Г.Гегель, М. Хайдеггер, Й. Хейзінг, В. Вернадський; психологи: С. Рубінштейн, Я. Пономарьов, Д. Богоявленська, Дж. Гілфорд, Е. Торренс, Р.Мей, А. Маслоу, К. Роджерс. Дослідженню педагогічного аспекту розвитку творчого потенціалу творчості присвятили свої роботи В. Кан-Калік, Н. Кічук, М. Лещенко, С. Сисоева та ін.

С. Сисоева виділяє такі психолого-педагогічні умови творчого розвитку особистості: забезпечення реалізації студентами їх творчих ресурсів та можливостей у навчальному процесі закладів вищої освіти: під час лекцій, на практичних заняттях, у процесі проходження практики, у поза аудиторній роботі тощо; сприяння самовизначенню кожного студента через створення ситуації власного вибору; залучення студентів до різних видів навчальної та виховної діяльності; створення атмосфери творчості, партнерства та співробітництва у студентському колективі; демократичний стиль спілкування між студентами і викладачами;

створення умов для професійно-педагогічної самореалізації студентів під час дозвілля; сприяння підвищенню загального культурного рівня студентів; позитивне оцінювання творчої навчальної та практичної діяльності студентів; забезпечення матеріально-технічної бази навчально-виховного процесу [2, с. 218].

Наступною педагогічною умовою було визначено забезпечення професійно-педагогічної спрямованості оновленого змісту, форм і методів фахової підготовки майбутніх учителів. Оновлення змісту, форм і методів фахової підготовки передусім пов'язане з тим, що рівень сучасної освіти та її зміст відстає від того потоку інформації, яка поступає до майбутнього фахівця з різних джерел: соціальні мережі, ЗМІ тощо.

Отже, підводячи підсумки, можна стверджувати, що творчий розвиток майбутніх вчителів-музикантів включає в себе і організацію роботи в колективі виконавців, прийняття оптимальних нестандартних рішень при наявності різноманітних підходів, знаходження компромісу між різноманітними сценаріями діяльності при будь-яких життєвих та професійних обставинах. Тому розвиток творчого потенціалу студентів, майбутніх педагогів створює міцне підґрунтя у процесі структурування знань, озброює дієвими знаннями та вміннями для розвитку здатності до орієнтування та активності у тих змінах, що відбуваються повсякчас у сьогоденні.

Література:

1. Моляко В. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень. Колективна монографія. Житомир, 2006, С. 38-1154.
2. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя. *Навчальний посібник*. Київ, 2006, С. 346
3. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість. Монографія. Київ, 1998, С. 150.
4. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. *Бібліотека з освітньої політики*. Київ, 2004, С. 112.
5. Іванченко Є. А. Методика оцінювання компетентності економіста в системі інтегративної професійної підготовки майбутніх економістів. *Навчально-методичний посібник для студентів і викладачів ВНЗ*. Одеса, 2008, С. 13.